POHLTÍ JE VŠECHNY

JESKYNĚ ZATRACENÝCH

CAITLIN STARLING

JESKYNĚ ZATRACENÝCH

The Luminous Dead
Copyright © 2019 by Caitlin Starling
All rights reserved.

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.

Translation © Zdeněk Gazur, 2020
Illustration © Alejandro Colucci, 2020
Cover © Owen Corrigan, 2020
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2020

ISBN 978-80-277-0623-5 (pdf)

JESKYNĚ ZATRACENÝCH

CAITLIN STARLING

FOBOS

Věnováno mé matce

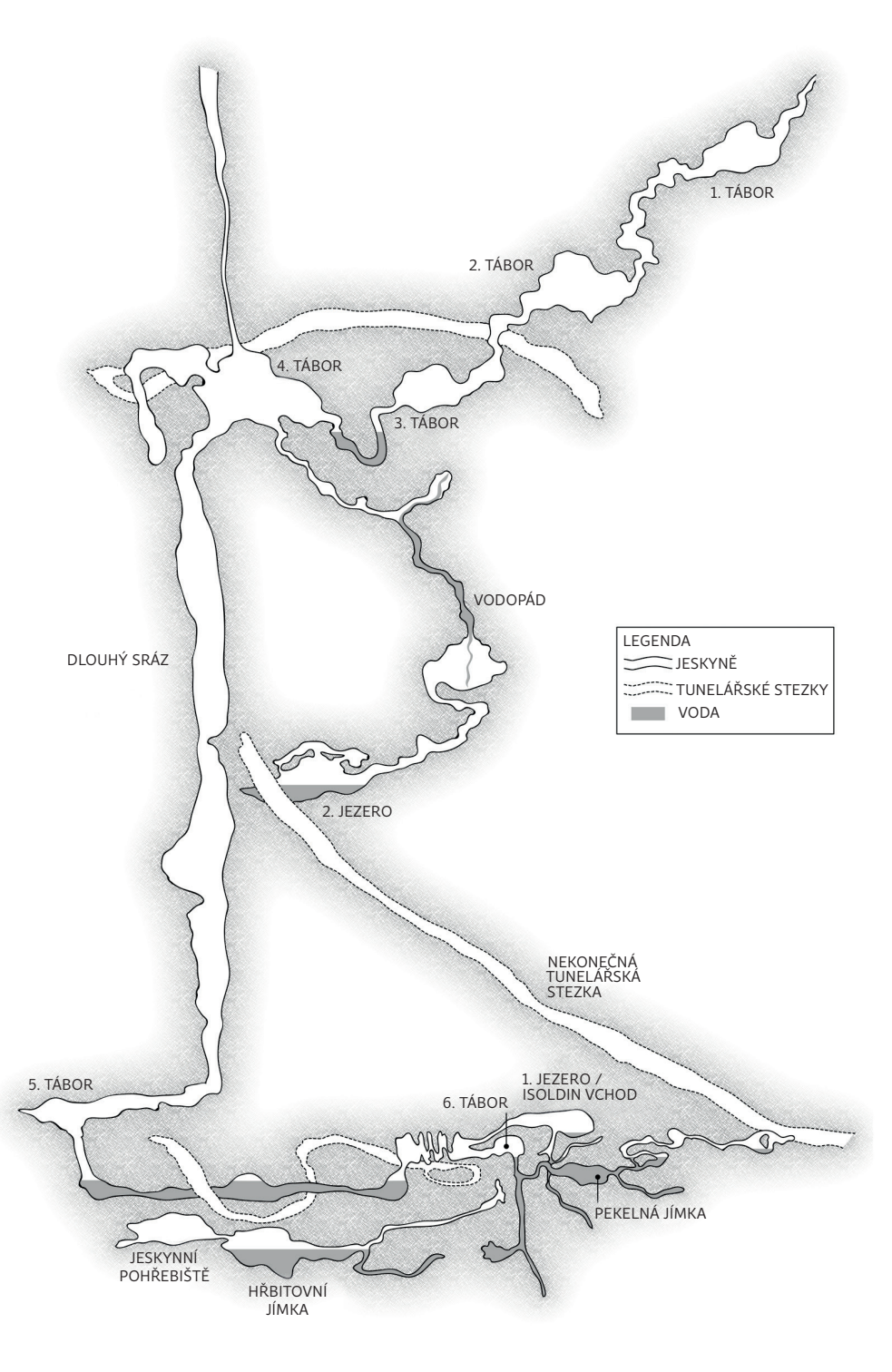
1. TÁBOR
2. TÁBOR
4. TÁBOR
3. TÁBOR
VODOPÁD
DLOUHÝ SRÁZ
LEGENDA
JESKYNĚ
TUNELÁŘSKÉ STEZKY
VODA
2. JEZERO
NEKONEČNÁ TUNELÁŘSKÁ STEZKA
5. TÁBOR
1. JEZERO / ISOLDIN VCHOD
6. TÁBOR
PEKELNÁ JÍMKA
JESKYNNÍ POHŘEBIŠTĚ
HŘBITOVNÍ JÍMKA

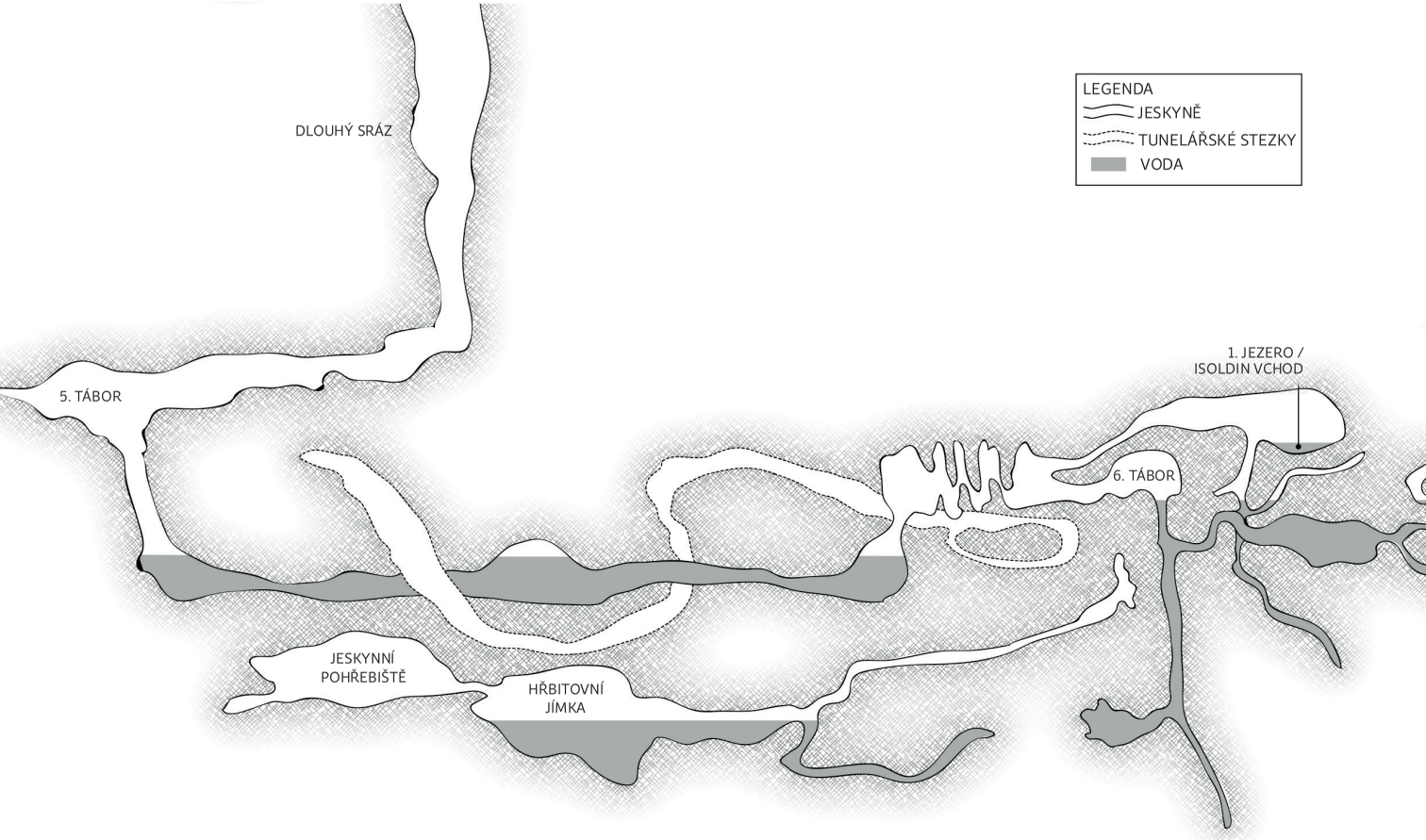
LEGENDA
JESKYNĚ
TUNELÁŘSKÉ STEZKY
VODA
DLOUHÝ SRÁZ
5. TÁBOR
1. JEZERO /
ISOLDIN VCHOD
6. TÁBOR
JESKYNNÍ
POHŘEBIŠTĚ
HŘBITOVNÍ
JÍMKA

1. KAPITOLA

Tak hluboko ještě nikdy nebyla.

Gyre se posunula skalní štěrbinou o další centimetr a pak si k sobě opatrně přitáhla vak s vybavením. Ochranný kovový plát na zadní straně jejího skafandru zaskřípal o kámen a ona sebou při tom nepříjemném zvuku instinktivně trhla. Nikdo jí neřekl, že vstup do tohoto jeskynního komplexu bude tak úzký – a tak prázdný. Před tím ji nevarovali, natož aby ji na něco takového připravili. Tak moc už chtěla být pod povrchem, že neznejistěla ani tím málem informací, které se jí dostalo.

Když na tuto expedici kývla, předpokládala tři věci:

Zaprvé, že až zmizí pod povrchem, bude mít k ruce tým, který bude na dálku monitorovat údaje z jejího skafandru, posílat jí mapy jeskynního komplexu a vůbec jí v tom ubývajícím světle dělat společnost.

Zadruhé, že obřím vrtem sestoupí do těžebního tábora, chvíli se tam zdrží a teprve pak se vydá hlouběji.

A zatřetí, že takové množství peněz, které jí nabízeli, bude odpovídat i sofistikovanosti celé výpravy.

A přesto se teď nacházela na neznámém místě v úzké skalní štěrbině a ze sluchátek v helmě nebylo slyšet zhola nic.

„Základno, speleoložka na místě," řekla do mikrofonu už popáté. „Ocenila bych, kdyby se mi někdo ozval."

Ale ani tentokrát nikdo neodpověděl. Jediné, co slyšela, byl její vlastní dech, tlumené pulzování výstražného systému,

který se jí zobrazoval na displeji přímo před očima, a zaskřípání skafandru o skálu; to když se s námahou protáhla zase o pár centimetrů dál.

Gyre se zastavila a opřela se o skalní stěnu. Možná by se měla vrátit. Třeba byl ten skafandr porouchaný. V nemocnici, kde ji do něj navlékli, několikrát zkontrolovala všechny systémy včetně radiokomunikace. Všechno tehdy bylo v pořádku. A za ten rok, co ostatním jeskyňářům do podobných skafandrů sama pomáhala, se utvrdila v tom, že všechny systémy obvykle fungovaly. Pokračovat dál bez funkčního spojení by však byla sebevražda a Gyre ještě zemřít nechtěla. Znovu zkontrolovala údaje na displeji.

Všechno v pořádku.

„Začínám mít podezření, že tenhle skafandr nefunguje," řekla do prázdna. „Chystám se přerušit misi."

Sluchátka v helmě se konečně probudila k životu. „Zamítá se. Misi nepřerušujte. Pokračujte dál." Hlas patřil nějaké ženě, zněl ovšem úsečně a autoritativně. Co však bylo důležitější, nebyl to žádný umělý, mechanický hlas, ale hlas skutečný, lidský.

Tohle rozhodně zafungovalo. Gyre zkřivila rty do jízlivého úsměvu. „Rozumím," odpověděla a posunula se o dalších pár centimetrů dopředu.

Skalní štěrbina se před ní prudce rozšiřovala, až rázem měla asi půl metru. Gyre se z ní vypotácela a automaticky ze sebe chtěla sklepat prach. Tím pohybem ale dosáhla pouze toho, že jedna uhlíková plocha jejího skafandru zaskřípala o druhou; byla to frustrující připomínka, že se příštích několik týdnů – ba dokonce měsíců – nebude moci dotknout vlastní kůže. Zavrtěla hlavou.

Chováš se jako nějaký zelenáč.

Skafandr se stal její novou kůží. Byl plný různých čidel, technických udělátek a podpůrných funkcí. Zadržoval tělesné teplo a jejím už tak vypracovaným svalům přidával na síle

díky tvrdému kloubovému exoskeletu, který byl navržen tak, aby jí sestup tam dolů co nejvíce usnadnil. Když se Gyre chtěla najíst nebo vyspat, nemusela si ani sundávat helmu. Doktoři jí tlusté střevo upravili tak, že hromadilo tělesné výměšky a snáze se jich pak zbavovalo. Před deseti dny jí navíc do břišní stěny implantovali výživovou sondu. K portu na vnější straně skafandru se daly připojit nádobky s výživou. Skafandr dokáže veškerý tekutý odpad, který její tělo vyloučí, znovu zrecyklovat. Tuhý odpad naopak stlačí a podchladí na okolní teplotu, aby ho mohla Gyre buď vzít s sebou, nebo uložit do připravených schránek, které vyzvedne při návratu na povrch. Všechno bylo důkladně navrženo s cílem ochránit ji před… jeskynními *živly*.

Kolegové na povrchu měli monitorovat její životní funkce a provádět dálkový průzkum jeskyní, jimiž procházela. Jejím úkolem bylo postupovat vpřed, lézt a zkoumat; úkolem jejích spolupracovníků bylo vše řádně dokumentovat.

„Pokračujte dál," zopakovala žena přísným hlasem.

Gyre se zamračila, narovnala se a rozhlédla se po jeskyni. Její skafandr využíval kombinaci infračervených a ultrazvukových impulzů k získávání údajů o místní topografii; ty se na displeji zobrazovaly v podobě dobře prosvětlené, byť poněkud bezvýrazné scenerie. V případě nouze mohla být grafická rekonstrukce, jak se této funkci říkalo, vypnuta a nahrazena běžným osvětlením. Ale rozsvěcovat čelovku, vydávat tím zbytečně teplo a přitahovat tak nežádoucí pozornost nebyl v té chladné jeskynní temnotě dobrý nápad.

I díky takovým podmínkám si jeskyňáři mohli říkat o tak velké peníze, že už po dvou nebo třech výpravách pod povrch mohli zmizet z této planety. Jenže víc než jednu expedici si troufl absolvovat jen málokdo. To byl také jeden z mnoha důvodů, proč Gyre chtěla všechno zvládnout naráz.

„Pokračuji," potvrdila, ale napřed se zastavila, aby se napila. Strop jeskyně byl vysoký a klenutý, zem rovná a suchá. Zdálo se jí, že v dálce slyší vodu. Povrch planety byl už od jejího

dětství téměř nepřetržitě suchý, avšak ve většině hlubokých jeskyní v této oblasti stále proudila voda. Jeskyně byly navíc pravidelně zaplavovány prudkými bouřemi, ničícími osady, půdu i veškeré stavby na povrchu.

Bylo to poprvé, kdy Gyre vkročila do tak hluboké jeskynní dutiny.

Byla nádherná.

Tajemná.

Gyre se vydala ke značce, která jí blikala na průhledovém displeji, a s vakem plným vybavení a jídla začala slézat po širokém přírodním schodišti.

„Základno, kde je důl?“ zeptala se, když po jednom z větších schodů sklouzla a v prašném oparu dopadla dolů na zem. „Je tohle nová oblast, nebo jen další vchod?“ zeptala se. Základna samozřejmě mlčela.

Možná to bylo normální. Od zkušenějších jeskyňářů nikdy neslyšela o tom, že by podpůrné týmy byly tak skoupé na slovo. Zároveň ale nikdy nebyla v žádném velínu. Problém spočíval v tom, že *jestli* to bylo normální, nejspíš se od ní očekávalo, že to bude vědět.

Oni ale zase nevěděli, že Gyre je tam dole poprvé.

Gyre došla k okraji dalšího, ještě většího srázu. Stejně jako u pětice předešlých, po nichž sestoupila, aby se dostala k první štěrbině, i na vrcholu tohoto byla karabina, k níž bylo připevněno nové, kvalitní lano. Bylo zjevné, že tu někdo nedávno byl.

„Základno, žádám o dálkový průzkum,“ řekla, zatímco si prohlížela lano. „Potvrďte, že přede mnou nejsou žádní další jeskyňáři. Vidím známky toho, že…“

„Není tam žádný důl ani další jeskyňáři,“ ozval se ženský hlas. „Vybavení i úložné schránky jsme připravili před vaším sestupem.“

No dobře. Že tu nebyl důl, sice nebylo ideální, ale nikoliv neslýchané; její šéf nejspíš jen hledal nová ložiska, a proto

posílal dolů jednoho za druhým. To nebylo běžné, protože většina půdy už byla prozkoumána. Musela ale uznat, že při expedici tohoto druhu byly schránky s vybavením dobrý nápad. Vzhledem k výši platu a také sofistikovanosti jejího vybavení šlo očividně o vážně míněnou akci, a přesto…

A přesto si zatím mohla být jistá jen jediným člověkem v kontrolní místnosti na povrchu. Co víc, technici, kteří jí pomáhali s kalibrací skafandru, nebyli zrovna dvakrát upovídaní a na oblečení neměli logo žádného z významných důlních koncernů. Od začátku věděla, že jde o výpravu, kterou financuje jediný člověk. Vidina peněz a kvalita technického vybavení tenkrát umlčely všechny ostatní otázky. Zfalšovala nezbytné dokumenty, aby to vypadalo, že má potřebnou kvalifikaci. Dokonce si kvůli tomu nechala na měsíc chirurgicky přesměrovat střeva, což by si opravdu nemohla dovolit bez peněz za tuto práci, které to bohatě pokryjí. Udělala to proto, aby měla patřičné jizvy, až ji doktoři před expedicí otevřou.

Ale teď, když už byla pod povrchem, si začínala říkat, jestli náhodou neudělala velkou chybu.

Samozřejmě, pořád tam nahoře může být pět nebo deset techniků. Možná se všichni do jednoho styděli. Možná, že ta žena, která mluvila do mikrofonu, byla jen autoritativní a k tomu ještě naprosto tupá. Vyloučené to nebylo.

Pokud to ale byla pravda, musela Gyre prostě vydržet do střídání směn.

Mezitím sama sebe ujišťovala, že výpravy jako tato byly vždycky velmi náročné. *Musely* takové být. Šlo v nich o obrovské nerostné bohatství, jež se skrývalo pod povrchem planety Cassandra-V. A jedině díky němu tamní kolonie jakžtakž přežívala. Desítky let těžby však místní obyvatele pár věcí naučily.

Třeba to, že členové prvních týmů, kteří se dolů vydali s cílem vybudovat doly nebo odebrat vzorky, skončili mrtví. Devadesátiprocentní neúspěšnost. Velké skupiny, malé skupinky,

samostatní průzkumníci… Na tom nezáleželo. Vždycky je něco zabilo.

Vždycky je něco zabilo, dokud někoho dost chytrého – nebo zoufalého – nenapadlo, že by se tam dolů do jeskyní mohl vydat sám ve speciálním nepropustném skafandru. Dosud nikdo nezjistil, proč zrovna tento přístup zafungoval: jestli to bylo tím, že skafandr blokoval tělesné teplo, jestli za to mohl pach nebo něco úplně jiného. Jeden člověk navlečený v hermeticky uzavřeném skafandru měl zkrátka šanci přežít. Takový odvážlivec také potřeboval, aby nad ním někdo bděl, když spal. Skafandry byly čím dál tím propracovanější, což jeskyňářům umožňovalo vydávat se na delší průzkumné mise. V současnosti už bývá běžné, aby průběh takových výprav na povrchu monitorovalo i deset techniků. Viděla to na vlastní oči, když pracovala jako podpůrná technička na dvou středně velkých operacích. Nasoukat se do podobného skafandru pomáhala před rokem svému prvnímu jeskyňáři – takový vejtaha, který měl za sebou už dvě výpravy. Jeho skafandr ovšem nebyl ani zdaleka tak technicky propracovaný jako ten, který měla právě na sobě. Byl té nejvyšší kvality, což však vyžadovalo i větší podpůrný tým.

Tak kde tedy vězí?

Nejrozumnější by bylo celou misi odvolat a vrátit se nahoru, dokud ještě může. Gyre ale obětovala příliš mnoho, aby se sem vůbec dostala. Tak hluboko a s tolika penězi v sázce.

Nechtěla si tím vším procházet znovu. Příště by její poněkud přikrášlený životopis nemusel obstát. A co když se mýlila? Co když tam nahoře nějaký podpůrný tým je? A ona by odtud jen tak odešla? Nikdo by nestál o jeskyňáře, který porušuje smlouvy. Ne když na její místo čekala hromada jiných zájemců.

Ne když je tu stovka dalších lidí, kteří jsou stejně zoufalí jako já.

Gyre stáhla ramena dozadu, narovnala se, lano si připnula k pasu a vak s vybavením ke skafandru. Byl první z několika,

které ten den musela přepravit; zbytek na ni čekal naskládaný na druhé straně úzké trhliny, kterou předtím prošla. Zašmátrala si rukou po ramenou. Veškeré její vybavení bylo součástí skafandru; úložný prostor na zádech připomínal školní brašnu, vlastně to byl takový umělý hrb. Když přejížděla prsty po odjišťovacích senzorech, uviděla na průhledovém displeji, co je v něm uloženo. Slaňovací brzdu měla na dosah ruky. Odjistila ji, připevnila na přední část skafandru a pak skrze ni provlékla provaz. Jakmile byla brzda zajištěná, Gyre se znovu podívala přes okraj srázu.

Displej se rozblikal a za pomoci ultrazvukových impulsů začal měřit jeho hloubku: 70 metrů. Za normálního osvětlení by dno bylo černé jako uhel, ale díky grafické rekonstrukci si ho Gyre mohla prohlédnout do nejmenších podrobností – jako by od ní bylo jen pár metrů. Přikrčila se, aby zkontrolovala karabinu. Od chvíle, kdy se přihlásila na tuto misi, to nacvičovala snad stokrát.

Přesto by se nic, co souvisí se speleologickým průzkumem, nemělo dělat automaticky.

Všechno se zdálo být v pořádku. Měla ve zvyku používat své vlastní karabiny, ale ty, na které narazila při slézání předešlých kratších srázů, *byly* upevněny správně.

Základna potvrdila, že tato karabina tam byla připravena právě pro ni.

„Pokračujte," ozval se znovu ten bezvýrazný ženský hlas. Bez emocí.

Gyre se napřímila, naposledy vše překontrolovala a začala slaňovat ze srázu.

2. KAPITOLA

První tábor byl sotva čtvrt kilometru od vstupu do jeskyně a nějakých pět set metrů pod povrchem. Gyre tam našla úložnou schránku, o které jí řekla kolegyně na povrchu, ale bylo jasné, že její obsah nebude stačit. Pokud měla Gyre tam dole zůstat déle než měsíc a pak ještě absolvovat cestu zpátky, tak i přes kompaktní nádobky s bohatou výživou toho rozhodně bude potřebovat víc, než co tu na ni teď čekalo.

Dva dny strávila tím, že se třikrát vrátila k povrchu pro výstroj. Když se vracela podruhé, základna se odmlčela. Gyre se nejprve ulevilo; žena na opačném konci komunikačního kanálu, jež byla dosud jejím jediným kontaktem s okolním světem, byla odměřená a s ničím se moc nepárala. To mlčení dávalo Gyre prostor k tomu, aby se rozhodovala sama za sebe. Pár hodin to bylo příjemné; jako by tato expedice byla k nerozeznání od tréninků, které absolvovala sólo. Po nějaké době už na ni toho arogantního ticha ale začínalo být příliš. Od lidí ji dělilo pět set metrů kamene a ona to cítila v kostech. Nikdy předtím nepobyla sama pod povrchem déle než den – to byl také jeden z mnoha drobných detailů, o nichž nebyla zrovna dvakrát upřímná, když se na tuto práci hlásila.

A tak si v tom tichu sama pro sebe povídala a prozpěvovala si; zkrátka se snažila nějak rozptýlit a uklidnit pocuchané nervy. Když se však na konci druhého dne vracela zpátky do tábora, uvědomila si, že zvuky, které vydávala, ani na okamžik

neopustily její helmu. Nečekalo ji ale nic náročného. Žádný oheň, žádný spacák, žádné vaření. Místo toho nějakou dobu hlídkovala po okolí, nadávkovala si večeři a po jídle se snažila udělat si alespoň trochu pohodlí.

Skafandr byl uvnitř vybaven vycpávkami; v zásadě sloužil jako mobilní spacák i brnění v jednom. Stejně tak lze ale tvrdit, že kovová stolička skýtá stejné pohodlí jako postel, protože přece taky patří mezi nábytek. Gyre zaujala co možná nejpohodlnější polohu, deaktivovala ochranný štít, aby ulevila svalům, a vypnula displej v helmě.

„Základno, jdu spát. Doufám, že mi kryjete záda," řekla Gyre do černé prázdnoty.

„Potvrzuji."

Ta samá žena. Byla tu pravděpodobně celou dobu. Žádné střídání směn.

Žádný tým.

Prostě paráda.

„Má základna nějaké jméno?" zeptala se Gyre a snažila se ignorovat poplašné sirény, které se jí rozezněly v hlavě.

Nic.

Snažila se zachovat si odlehčený tón. „Nechtěla by mi základna sdělit, proč se tak drahé expedice neúčastní kompletní podpůrný tým?" zeptala se.

Byl to riskantní tah; kdyby se ta žena nahoře z nějakého důvodu naštvala, Gyre by měla o problémy postaráno.

„Máte dostatečnou podporu," sdělila jí žena suše.

„Ale jste to jen vy, že?"

Ticho.

„Ano," řekla po chvíli stručně.

„To jsem ale ve smlouvě neměla."

„Ve vaší smlouvě se píše," pokračovala žena neoblomně, „že se vám dostane *adekvátní podpory*."

Gyre sebou trhla a zaťala zuby. Chvíli dýchala nosem a přitom počítala do deseti, aby se trochu uklidnila.

„To je velmi neobvyklé," řekla. „Cítila bych se lépe, kdybych věděla, že tam nahoře máte ještě někoho dalšího."

Žena mlčela.

Gyre tak znovu stála před stejnou volbou: buď budeš chytrá a odejdeš odtud, nebo zůstaneš a zařídíš se tak, aby vše fungovalo.

Neměla by zůstávat a riskovat. Ale vykašlat se na celou misi, to si také dovolit nemohla.

„Nemáte tam nějakou hudbu? Nebo knížku, že bych si četla?" zeptala se zdráhavě.

„Jděte spát," odpověděla žena. „Budu vás hlídat."

Jo, to určitě, pomyslela si Gyre a zamračila se. *Dokud sama únavou neodpadneš, protože jsi tam nahoře úplně sama.*

Nakonec ji přece jen přemohla únava. Gyre byla vyčerpaná, svaly ji bolely a mysl měla zamlženou; netrvalo dlouho a myšlenky se jí postupně začaly rozplývat. Když před deseti lety poprvé prozkoumávala úzké soutěsky a pseudojeskyně nedaleko svého domova, bylo jí teprve dvanáct. Už jako malá holka tedy často opouštěla dům a vyhýbala se tak svému otci. Když se člověk chtěl vydat do těchto pseudojeskyní, které byly skoro stejně hluboké jako ta, v níž se Gyre právě nacházela, nepotřeboval k tomu žádný skafandr. Číhala v nich obvyklá nebezpečí: závaly, bleskové záplavy, pády, nedostatek jídla. Některými z nich se dost obtížně procházelo a každý, kdo do nich vstoupil, musel být dostatečně šikovný. Dva tři lidé v nich mohli bez skafandru strávit klidně celý den. A pokud by se přesto obávali o své zdraví, stačil jim úplně obyčejný suchý oblek. Nepotřebovali žádné chirurgické úpravy tlustého střeva a katétry. Nehrozilo, že je zabije něco neznámého, co se na ně vyřítí z temnoty jeskyně. Ale v těchto pseudojeskyních také nebyly žádné minerály. Z ekonomického hlediska byly naprosto zbytečné, a proto také obvykle zcela prázdné.

Gyre do nich chodila nejdříve jen tak pro zábavu, později již proto, aby získala dovednosti potřebné k přijetí na

opravdovou speleologickou expedici, z níž by si odnesla dost peněz, a mohla konečně zmizet z této planety.

Stále si živě vzpomínala na den, kdy si při jednom pádu málem zlomila nohy. Bylo to těsně před jejími třináctými narozeninami. Sestupovala dolů v naprosté tmě; její čelovku totiž vyřadila z provozu sprška vody z mohutného vodopádu, který – posílen jarními dešti – zabíral mnohem větší část jeskyně než obvykle. Nechtěla se tehdy vracet zpátky ani zapínat další svítilnu; ve své namyšlenosti si byla naprosto jistá, že zbývající část sestupu zvládne po hmatu a po paměti.

A taky ho téměř celý zvládla, dokud ji ode dna nedělilo nějakých šest sedm metrů. To bylo dost blízko na to, aby nebyla v ohrožení života, ale také dost daleko na to, aby nastal nějaký problém. Vodopád hřměl čím dál hlasitěji, a Gyre proto předpokládala, že už se blíží ke dnu. Nedošlo jí, že nedávné deště kdesi uvolnily kus kamene a vodopád změnil trajektorii právě tak, že když se – až příliš rychle – spouštěla o další metr níže, uvízla v burácejícím vodním proudu. Pustila se slaňovací brzdy a sklouzla po laně; nepřekonatelná síla vody ji tlačila dolů.

Náhle se však prudce zastavila, nohy necelého půl metru od země – brzda se zachytila o uzel, který na laně vůbec neměl být. Byl tam jen proto, že si špatně připravila výstroj. Bez něj by dopadla tvrdě na zem, vyvrtla by si kotníky nebo zlomila nohy. Hrklo v ní a srdce se jí rozbušilo; poté brzdu znovu pevně uchopila a nehodlala se jí za žádnou cenu pouštět. Voda se na ni dál valila a zmáčela ji až do morku kostí. Z přemíry adrenalinu se jí točila hlava, ale své první setkání se smrtí přežila.

Než se dostala zpátky na povrch, stačila – až na vlasy – celá oschnout. Její manická energie vyprchala, stejně jako všechno vzrušení; jediné, co jí po tomto dobrodružství zbylo, byly vyčerpané, třesoucí se svaly a pohmožděný hrudník – to když se prudce zastavila a navlečený postroj s ní doslova škubl. Dokulhala zpátky do svého domu, který ležel západním směrem

poblíž útesů. Rozrušená, až se jí z toho svíral žaludek, a téměř podchlazená se zhroutila v kuchyni. Otec nebyl doma.

A protože si nemohla s nikým promluvit, tak se jen dívala na fotku své matky, která visela na zdi. *Tvoje chyba*, říkala si pořád dokola. To její matka z ní udělala tohle. *Tvoje chyba,* pomyslela si znovu.

Tvoje chyba.

Gyre sebou trhla, zanadávala a otevřela oči. Průhledový displej v helmě jasně svítil a srdce jí bušilo stejně intenzivně jako tehdy v tom vodopádu. V uších jí hučel bílý šum. O vteřinu později se skafandr aktivoval a Gyre se s námahou postavila na nohy.

Na displeji však neblikala žádná červená kontrolka. Když se konečně úplně probrala, šum se ztišil a displej přestal zářit tak intenzivně.

„Dobré ráno, speleoložko," řekla její jediná společnice. „Je čas dát se do práce."

Gyre zaklela.

„Vaším dnešním cílem je dostat se do tábora číslo dva," pokračovala žena, aniž by se zaobírala Gyřinými nadávkami. „Upravila jsem nastavení vašeho displeje, abyste mohla sledovat trasu. Každá cesta se zásobami vám podle odhadů zabere asi tři hodiny. Cesta zpátky dvě hodiny. V harmonogramu máte na tento úsek vymezené tři dny."

To bylo zatím nejvíc slov, která jí ta žena v jednu chvíli řekla. Gyre to ale bylo jedno. Přitiskla si ruce na hruď a silou vůle se snažila přimět srdce, aby bilo pomaleji.

„Trhněte si nohou," zasyčela do mikrofonu.

„Chůze je ten nejrychlejší způsob, jak zmírnit účinky adrenalinové injekce."

Adrenalinová injekce… „Vždyť ta je jen pro nouzové případy!"

Na průhledovém displeji cosi zablikalo. Pak se na něm začaly rychle objevovat různé věty, až se ubíhající text zastavil na tomto úryvku:

SPELEOLOG SOUHLASÍ S TÍM, ŽE SE PO DOBU TRVÁNÍ VÝPRAVY VZDÁVÁ AUTONOMIE NAD SVÝM TĚLEM VE PROSPĚCH EXPEDIČNÍHO TÝMU, A TO VE SNAZE ZAJISTIT HLADKÝ PRŮBĚH MISE A CHRÁNIT SVÉ DUŠEVNÍ ZDRAVÍ. EXPEDIČNÍ TÝM MŮŽE DLE SVÉHO UVÁŽENÍ VYKONÁVAT NÁSLEDUJÍCÍ VZÁJEMNĚ SE NEVYLUČUJÍCÍ ÚKONY:

PODÁVÁNÍ URČITÝCH HORMONŮ A NEUROTRANSMITERŮ VČETNĚ ADRENALINU, DOPAMINU A MELATONINU.

PODÁVÁNÍ NĚKTERÝCH LÉKŮ VČETNĚ ANTIBIOTIK A OPIOIDŮ PROTI BOLESTI…

Text se pak znovu začal posouvat dolů, dokud se na displeji neobjevil Gyřin podpis.

„Ve snaze zajistit hladký průběh mise," procedila Gyre mezi zuby.

„Speleoložko, prosím, připravte se na svou první cestu do druhého tábora."

Gyre ještě chvíli váhala, ale potom začala připravovat první vak.

Už se rozhodla. Dělala to pro peníze a pro svou matku. Nějaká pitomá ženská, která jen zneužívá svého postavení a nemá za sebe ani adekvátní náhradu, na tom nemohla nic změnit.

Znamenalo to jediné – musí zůstat ve střehu a držet svůj vztek pod kontrolou.

○

Smlouva, kterou podepsala, byla víceméně standardní. Tento fakt nemohla ignorovat a nezáleželo na tom, kolikrát si v duchu připravila kousavou odpověď pro svoji mlčenlivou společnici. Průzkum jeskyní byla výnosná, ale v důsledku dost strašná práce, kterou šlo vykonávat nanejvýš pár let. Buď jste za tu dobu byli natolik polámaní, že jste prostě nemohli dál

pokračovat, nebo jste už nedokázali snášet všechnu tu izolaci a zátěž. To ovšem pouze v případě, že jste v jeskyni nepřišli rovnou o život. Ti chytřejší z jeskyňářů se nechali předčasně vyplatit, aby si uchránili zdraví. Ale lukrativnější a nebezpečnější mise v sobě měly skrytý půvab. Všechny speleology přitahovalo jakési pokušení, kterého se nedokázali jen tak zbavit.

V dnešní době bývají jeskyňáři většinou dost mladí, obvykle jim není víc než pětadvacet; někteří jsou dokonce mladší než Gyre. Všichni vyrostli v této kolonii. V kolonii, kde byla každá práce mizerně placená a kde průměrná délka života byla ve srovnání s jinými, „civilizovanějšími" a vyspělejšími světy poměrně nižší. Obecně zde platilo, že za úmornou dřinu dostávali lidé velmi špatně zaplaceno. A pokud jste měli potřebné schopnosti, proč na nějakou dobu nedat všanc své tělo výměnou za obnos peněz, který by stačil na uživení rodiny nebo rovnou na nový život někde úplně jinde?

Proč byste se neměli spokojit s jen jedním kolegou na povrchu, když jste svému zaměstnavateli stejně lhali, abyste se dostali tak daleko? Když peníze, které vám nabízí, jsou tak velké, že vám stačí absolvovat pouze jedinou výpravu?

Kompromisy. Vždycky to bylo o kompromisech.

Takže místo toho, aby Gyre dala průchod všem těm ironickým poznámkám, které se jí honily hlavou, rozhodla se, že se během cesty do tábora číslo dva pokusí o poněkud jiný přístup. I přesto, že ji bolely svaly a že v té všudypřítomné tmě nedokázala přijít na jiné myšlenky.

„Základno, jste ještě na příjmu?"

Nic. Ignorovala ji.

„Protože jestli ano, doufám, že se aspoň trochu vyspíte. Když pomyslím na to, kolik mi platí, tak si určitě mohou dovolit nasadit k vám ještě jednoho člověka. Nerada bych, abyste zrovna spala, až na mě skočí nějaký tunelář."

Gyre doufala, že to její společnici rozesměje. Nebo naštve. Zkrátka doufala, že ji to přiměje k nějaké reakci.

S břichem přitisknutým ke stěně jeskyně se protáhla po úzké římse.

„Ale pokud jste tam jen vy, měly bychom se trochu poznat," pokračovala, zatímco se snažila prsty na nohou zaujmout lepší polohu a posunout se spolu s vakem po šňůře, k níž byla připnuta. „Jak se jmenujete?"

Pořád nic. Gyre se snažila potlačit rozčilení. „Když mě Moller najímal, moc mi toho o vás neřekl."

Moller byl šéfem expedice. Gyre se s ním setkala dvakrát: jednou při pohovoru a jednou v nemocnici, kde se podrobila kompletnímu vyšetření a následné operaci, která učinila její tělo kompatibilní se skafandrem. Nebyl tak pochybný jako ostatní šéfové expedic, s nimiž měla tu čest mluvit. Nepocházel odtud a měl dost majetku na jiných planetách, takže mu na této kolonii zas tak moc nezáleželo. To Gyre vyhovovalo; Moller nechtěl žádnou služku, chtěl *jeskyňářku*. To samé však nemohla říct o většině jiných mužů, kteří šéfovali nějaké expedici. Byla proto ráda, že jí to tak vyšlo.

Teď ale začínala mít podezření, že ji obelhal. Nechala se ukolébat tím, jak přívětivě na ni zapůsobil. Dobré oblečení, tlumený hlas. Tmavošedé vlasy. Přesto jí dal k ruce jediného člověka. Proč? Proč tolik zvyšovat pravděpodobnost neúspěchu? Jde snad o nějaký tajemný systém daňových úniků? Nebo ho vzrušoval pohled na ženu, která v naprosté tmě bojuje o holé přežití?

Ne, to nedávalo smysl; proč by pak utrácel takové peníze za techniku a za výplatu pro Gyre, o personálu na povrchu nemluvě? Nikdo by nezaplatil tolik jen proto, aby se díval, jak nějaký člověk umírá.

Nebo ano?

„Vlastně mi o vás neřekl nic," řekla Gyre a začínala být skutečně zvědavá. „Nezmínil se, že nebudu mít k ruce kompletní tým. Mluvil o tomhle špičkovém skafandru, ale neřekl mi, že

tenhle jeskynní systém ještě nebyl dostatečně prozkoumán. Chová se tak vždycky?“

„Často,“ odpověděla konečně žena.

Gyre se otřásla; ten hlas v ní vyvolal pochyby i úlevu zároveň. Její kolegyně pořád byla na příjmu. Gyre se připnula ke karabině a chystala se k dalšímu slaňování. K plošině to bylo jen pár metrů.

„Je tam s vámi?“

„Ne, není,“ řekla. „Nikdy se tady moc nezdrží.“

„A je to normální?“ zeptala se Gyre, zatímco rychle a bez problémů slaňovala dolů. „Myslela jsem si, že v tom nebude osobně zainteresovaný, ale jde o balík peněz.“

„Nejsou to jeho peníze,“ odvětila žena a Gyre se zdálo, jako by stála hned vedle ní.

Gyre nabyla pocitu, že ji to pobavilo; jako by snad řekla nějaký přisprostlý vtip. Vtip, který Gyre nechápala.

„Bohatý táta?“ zariskovala Gyre.

„Bohatý zaměstnavatel.“

Gyre se zamračila, potěžkala vak se zásobami a začala obcházet balvany při kraji staré propadliny. „Podle mých zkušeností většina šéfů expedic nerada pracuje pro někoho jiného než pro sebe,“ řekla Gyre a nezmínila, že její zkušenosti se omezovaly na asistenci při dvou výpravách a odposlouchávání hromady keců po barech.

Rozhlédla se kolem sebe. Čekal ji další krátký sestup do druhého tábora. Poblíž si všimla vhodně širokého a plochého kamene, položila na něj svůj vak a posadila se, aby si trochu odpočinula.

„Tak kdo ho má v hrsti? Kdo tahá za nitky?“ pokračovala ve vyzvídání.

Na druhé straně linky se znovu rozhostilo ticho. Gyre svraštila čelo. Měla pocit, že se s tou ženou konečně někam dostává – a mluvit o Mollerovi jí nepřipadalo tolik riskantní. Vždyť lidé drbali svého šéfa od nepaměti.

Gyre se natáhla na záda a čekala na odpověď. Než deaktivovala skafandr, pokrčila nohy v kolenou, čímž si pod sebou vytvořila něco jako tvrdý gauč. Jakmile se jí svaly uvolnily ze sevření skafandru, zasténala.

Gyre si zrovna chtěla na chvilku zdřímnout, když se jí v helmě rozblikal displej – to značilo aktivitu na komunikační lince. V očekávání důležité zprávy se zhluboka nadechla.

„Pan Moller," řekla stroze žena na druhé straně linky, „je mým *zaměstnancem*. Stejně jako vy."

Gyre zalapala po dechu. Rychle ztlumila mikrofon, aktivovala skafandr a posadila se.

Aha.

Tato možnost ji nikdy nenapadla.

„Jste tam?" ozvalo se.

„Ano," řekla Gyre poté, co znovu zapnula mikrofon. „A jmenuju se Gyre. Říkejte mi Gyre, šéfová…"

„Bude stačit, když mi budete říkat Em," představila se žena a Gyre měla znovu pocit, že zaslechla náznak pobavení. „A teď se zvedněte."

„Vždyť mám slušný čas, ve srovnání s plánem jsem dokonce v předstihu," zaprotestovala Gyre.

Na levé straně jejího průhledového displeje se cosi rozsvítilo.

Gyre začala otáčet hlavou, až se ten světelný ukazatel ocitl uprostřed displeje. Neukazoval však cestu k cíli ani do druhého tábora. Možná zacházka ji sice otrávila, ale zároveň v ní vzbudila zvědavost. Vstala a sáhla po vaku.

„Ten tady můžete nechat," řekla Em.

Gyre se zamračila a ruka jí klesla k boku. „Kam má ten ukazatel vést?"

„K něčemu, co určitě oceníte. Vzhledem k záznamům, které o vás máme…" opáčila Em.

Gyre si představila, jak ta žena sedí za stolem v kontrolní místnosti. Byla dobře oblečená? Nebo byla v pyžamu? Podle

hlasu nejspíš nebyla o moc starší než Gyre. Její hlas nezněl hrubě ani pištivě; byl spíše hlubší a příjemně se poslouchal. Kdyby Gyre seděla někde v baru, byl by to přesně ten druh hlasu, který by upoutal její pozornost.

Byl v něm také slyšet cizí přízvuk, nejspíš z jiné planety. A kultivovanost.

Gyre pozorovala svítící bod na displeji a ještě chvíli váhala. Nakonec se podvolila. Výstupy nebyly v posledních dvou dnech nijak náročné, byť jich bylo hodně. Nemohla toho proto prozkoumat ani zdaleka tolik, kolik chtěla. Seskočila z kamene a vydala se směrem k intenzivně zářícímu ukazateli.

Navigace Gyre zavedla k jedné z jeskynních stěn, a jak se přibližovala, značka svítila čím dál slaběji. Obraz na displeji se začal měnit; jeho barvy se přiblížily tomu, co by Gyre viděla, kdyby si svítila čelovkou.

Na stěně rostla malá bledě bílá rostlina s velkými průsvitnými stonky, jež byly zakončeny něčím, co vypadalo jako drobné zářící květy. Gyre si k ní přiklekla, aby lépe viděla. Nekonečné období sucha na povrchu znamenalo, že většina místní vegetace byla odolná, tvrdá a posetá ostny. Květiny jako takové byly vzácné a málokdy hezké.

Ale tyto květy… Podobaly se těm, které vídala na obrázcích a videích ze zahrádkářských kolonií.

Em měla pravdu. Gyre cítila, jak se udiveně usmívá. Právě kvůli *tomu* se vydávala stále hlouběji a hlouběji do oněch pseudojeskyní – ne pouze proto, aby se vyhnula otci. Bylo to dávno předtím, než ji vůbec napadlo opustit Cassandru-V.

Tehdy toužila vidět něco zvláštního. Chtěla být dost silná a chytrá na to, aby se dostala na místa, o nichž ostatní jen snili. Pak se někde něco zvrtlo a Gyre se soustředila výhradně na úspěch, peníze a na cestu pryč z této planety. Ten prvotní impuls v sobě ale stále měla.

„Z čeho to roste?“ zeptala se. „Tady dole je to jen samý kámen.“

„Je to houba. Podobné výrůstky jsou v celém tomhle jeskynním systému, hlavně níž. Jsou tam stvoření, která žijí ve vodě, někdy ale zemřou a vyplaví se," odvětila Em. „Sem nahoru občas přiletí hmyz. A když přijdou deště, spláchnou všechno, co je v půdě. Tahle houba je tu už několik měsíců, takže nejspíš brzy vysaje svého hostitele a odumře."

„Takže až se sem vrátím, už tady nebude?"

Em na chvíli zaváhala a pak řekla: „Možná."

Možná — řekla to Em, protože si myslela, že by to Gyre mohla brzy zabalit, nebo protože je to perfekcionistka a neměla to přesně propočítané? Gyre se naklonila blíž a natáhla ruku, aby se houby dotkla.

„To bych vám neradila," řekla Em. „Nemám žádné informace o interakci mezi jejími výtrusy a vaším skafandrem."

„Můžu si ji aspoň vyfotit?" zeptala se Gyre a ani nedutala.

„Já už jsem jednu fotografii pořídila."

Gyre se vytratil úsměv z tváře. Moller sice šmírák nebyl, ale Em rozhodně dělalo dobře, že mohla její skafandr ovládat z pohodlí své židle. Od starších kolegů věděla, že jeskyňáři měli většinou během expedic plnou kontrolu nad svým vybavením – až na nouzové případy, jako třeba podání adrenalinové injekce. I kdyby to smlouvy umožňovaly, takové injekce se obvykle nepoužívaly k probouzení jeskyňářů ve chvíli, kdy se jejich kolegové na povrchu rozhodli pokračovat ve výpravě.

„Aha," řekla Gyre a postavila se. „Tak dík."

Em nereagovala; nejspíš zapisovala různé údaje, které Gyřin skafandr odesílal na povrch. Nebo si četla knížku. Gyre to bylo jedno. Kontakt, který spolu začaly navazovat, byl rázem tentam. Gyre potěžkala vak s vybavením a zamířila do tábora číslo dva.

3. KAPITOLA

V průběhu následujících dvou dnů bylo zapotřebí hned několika cest, aby Gyre veškeré potřebné vybavení dopravila do druhého tábora. Sestup byl dlouhý, ale poměrně snadný, takže teď, když si Gyre zvykla na pohyb ve skafandru a manipulaci s výstrojí, sotva představoval nějakou výzvu. Třetí den už z tábora číslo dva nevyrazila – na pokyn Em. Nebylo pro to žádné vysvětlení. Jednoduše se ráno probudila, a když sáhla po vaku s vybavením, Em ji úsečně přerušila: „Dnes nic tahat nemusíte."

A to bylo všechno.

Asi to byl odpočinkový den. Oproti plánu byla Gyre dost napřed a dlouhé výpravy i tak tělo zatěžovaly, skafandr neskafandr. Dobrý koordinátor by se možná zeptal Gyre na názor nebo by se jí své rozhodnutí alespoň pokusil vysvětlit, ale Em měla k dobrému koordinátorovi daleko.

Gyre napadaly různé scénáře. A na jeden se zaměřila obzvláště: možná měla něco v nepořádku se skafandrem a Em pracovala na nápravě.

Když ráno připojila k portu nádobku s výživou, žaludek se jí z toho celý zkroutil. Snažila se ignorovat představu, že by kanyla v břiše mohla být poškozena anebo že malou prasklinkou někde ve skafandru vychází teplo. Zemřít tak na infekci nebo při útoku tuneláře – při tom pomyšlení jí projel žhavý osten strachu.

Přecházela sem a tam a snažila se zabránit tomu, aby se teplota vzduchu kolem ní byť jen nepatrně zvýšila.

Ale nic se nezměnilo. Em se stále neozývala a údaje z Gyřina skafandru zůstávaly v zelených barvách, což znamenalo, že byly v pořádku.

Po první hodině začal Gyre připadat ten strach trochu zbytečný. Vyčerpávající. A i když Em nejspíš neměla všech pět pohromadě, určitě by se zmínila, kdyby Gyre byla v nebezpečí. Ani *ona* nemohla být tak lhostejná.

Snad.

Gyre hodila podobné obavy za hlavu, a aby se alespoň trochu zaměstnala, začala prozkoumávat prostor kolem druhého tábora.

V této části jeskyně se ke stropu tyčily stalagmity. Gyre zesílila zvukový signál a kdesi v dáli zaslechla kapání vody. Tábor se nacházel na velké náhorní plošině. Ze dvou stran ho obklopovaly popadané balvany, z další strany jej ohraničoval příkrý sráz a z té poslední poměrně mírný svah vedoucí do prvního tábora. Gyre čekala, až sonarová rekonstrukce dokončí přesnější vyobrazení jeskyně. To vyžadovalo prozkoumání celého toho neuvěřitelně rozlehlého prostoru, včetně majestátních zázraků přírodní architektury tyčících se do výše všude kolem.

Zkusila si na displeji zobrazit polohu tábora číslo tři. Na mapě se však nic neobjevilo.

„Em? Zanesla jste mi do mapy cestu do třetího tábora?“

„Do třetího tábora teď ještě nejdete,“ odvětila Em. No, alespoň, že byla na příjmu. Nespala. Nebyla na luxusním obědě s nějakým investorem.

Nenechala mě tu zemřít.

Jenže Gyre si nebyla jistá, jestli se jí ulevilo, nebo jestli ji to naopak naštvalo.

„Nebudu celý den sedět na zadku,“ oznámila Gyre. Skafandr jí to ani fyzicky neumožňoval. Kdyby měla postel, židli a třeba nějaký film, kterým by si mohla zkrátit dlouhou chvíli, bylo by

to o něčem jiném. Ale jen se skafandrem, neposkytujícím žádné pohodlí či rozptýlení, nebylo zkrátka možné, aby trpělivě posedávala a vyčkávala, než nastane čas jít spát.

„Půjdu odebrat vzorky a udělat snímky. Vy tuhle trasu chcete prodat nějaké těžební společnosti, že?“ zeptala se Gyre.

„Jistě.“

Em zněla roztržitě, vyhýbavě. Gyre se zachvěla. Pociťovala frustraci a neklid; ten pocit jí byl povědomý – jako když člověka tlačí nekvalitní boty a má z nich na chodidlech akorát puchýře.

Když tu trasu nechceš nikomu prodat, tak co tady dole sakra dělám?

Gyre již otevřela ústa, aby na Em vyvinula nátlak, ale pak se zarazila. Stále se nacházela dost blízko povrchu na to, aby ji bylo možné vytáhnout nahoru. Kdyby na ni zatlačila až moc, kdyby ji naštvala, tak by toho Em mohla využít. Možná nebyla dobrou koordinátorkou, ale byla tím, kdo má peníze, kdo všechno řídí a diktuje podmínky.

Taková expedice se však nedala financovat – ani bez kompletního podpůrného týmu –, aniž by člověk neměl *v úmyslu* alespoň prozkoumat možnosti těžby a prodat je zájemci s nejvyšší nabídkou. Právě o to šlo. Odtud plynuly peníze. Nikdo neutrácel tolik za průzkumné práce jen ze zvědavosti. Kde se tedy měly vzít peníze na Gyřinu odměnu?

Při pomyšlení, že to všechno bylo k ničemu a že by po návratu nahoru zjistila, že celá mise zbankrotovala, se jí dělalo nevolno. Prostě štěstí. Byla bláznivá, když doufala – ne, ona tomu věřila –, že tato práce není jen nějaký podvod.

Nejlepší cesta ven ale i tak vedla stále kupředu. Dokončit práci a pak si se skutečnými zkušenostmi za opaskem domluvit opravdovou, legitimní expedici.

Pokud mě tedy Em nenechá zemřít.

Gyre se snažila uklidnit, a tak dál prozkoumávala okolí. Byla vděčná za své dlouhé nohy, když klouzala po velkých

oblých balvanech a zachytávala se prsty drobných důlků na jejich povrchu. Uhlíkové pláty na dlaních rukavic měly kvalitní povrchovou úpravu a nikdy nebyly kluzké od potu. Kůži měla navíc pokrytou speciálním kontaktním gelem, díky němuž získala mimořádně silný a přitom přirozeně pociťovaný stisk.

Gyre seskočila na další balvan a začala se opatrně pohybovat podél skály, kterou právě slezla. Přitiskla se k ní a po špičkách balancovala na úzké římse. Neodvažovala se pohlédnout dolů. Pomalu, krok za krokem, se posouvala dopředu a přitom ji stále pronásledovala myšlenka, že až se vrátí nahoru, nebude tam na ni čekat zhola nic.

Kdyby společnost patřící Em zkrachovala… Vtom Gyre podklouzla noha.

Sjížděla dolů po příliš hladkém povrchu balvanu a rukou se natahovala po římse. Prsty se zachytila jednou, podruhé, ale marně – neudržela se. Co víc, zachytit se nemohla ani chodidly či koleny. Skafandr zaskřípal o skálu, když tu se náhle jeskyní rozhostilo ticho.

Padala otevřeným prostorem.

Při pádu se instinktivně stočila do klubíčka, jenže to už bokem narazila na kámen. Vzápětí se udeřila do zad, a i když ji ochranný štít a stabilizační systém skafandru uchránily před tím, aby si nezlomila páteř, bolest při nárazu nezastavily. Gyre vykřikla, překulila se a sklouzla po dalším balvanu. Prostor vyplnil tichý, skřípavý zvuk, který vycházel odkudsi seshora. Gyre zaklela, vsunula prsty do spáry a snažila se nepouštět. Prudce se přitáhla doprava právě ve chvíli, kdy se jeden z balvanů nad její hlavou uvolnil a s rachotem se zřítil dolů.

Kdyby spadl na ni, zabilo by ji to.

„Speleoložko!“

Na monitoru Em se teď nepochybně zobrazovaly Gyřiny životní funkce, přestože displej uvnitř helmy zrovna nezobrazoval žádné údaje. Gyre se zaúpěním vstala a začala kontrolovat škody. Pár škrábanců na povrchu, ale konstrukce skafandru

byla neporušená. Opřela se a byla ráda, že se nestalo nic horšího. I displej se vrátil do normálu.

„Gyre!“ ozvalo se ve sluchátkách. Gyre si všimla, že Em nezněla znepokojeně.

Jen naštvaně.

„Jsem v pořádku, díky za optání,“ řekla kousavě. Na chvíli zavřela oči, pak se posadila a obhlédla jeskynní dutinu.

Cosi pod ní, na dalším rovném povrchu, upoutalo její pozornost. Něco bílého. Za hromadou sutin a balvanů. Zamračila se. Něco viděla, ale na displeji se žádný údaj nezobrazoval.

Potom ta bílá věc zmizela.

Gyre zamrkala. Už se to nevrátilo.

„Gyre, vraťte se do tábora číslo dva,“ zahřímala Em podrážděným hlasem. Autoritativním. Rozhodně se nebála o Gyřino zdraví.

Gyre ji ignorovala a opatrně sklouzla po dalších balvanech k rovné ploše pod sebou. Na průhledovém displeji přepínala z jednoho zobrazovacího režimu na druhý. Nic. Ať už viděla cokoliv, bylo to pryč.

Pryč.

To nebyl… To nemohl být…

„Speleoložko, to byl rozkaz.“

„Něco jsem viděla,“ namítla Gyre, i když to byla napůl jen samomluva.

„Vaše senzory nebyly po pádu v pořádku,“ řekla Em. „Resetovala jsem je. Tam dole nic není. Opakuji, vraťte se do tábora číslo dva.“

Táhni do hajzlu, pomyslela si Gyre. Ovládal ji vztek. Seskočila posledního půl metru k plošině. Vypnula grafickou rekonstrukci a rozsvítila čelovku. Srdce jí pořád bušilo jako o závod.

Jeskyně vypadala překvapivě podobně. Rozdíl mezi skutečností a grafickou rekonstrukcí byl minimální, snad jen v tom, že Gyre přišla o část zorného pole a údaje o svém okolí. A i barvy vypadaly trochu jinak – kameny sice byly bledě šedé,

dutiny v nich však hrály duhovými odstíny. K tomu ta okolní tísnivá tma. Ale linie i obrysy byly stejné.

Nic se nezměnilo.

Tedy až na to tělo, které leželo u jejích nohou.

Dívala se na tu spoušť. Skafandr byl napůl rozmáčknutý. Chybějící helma odhalovala jamky v místech, kde bývaly oči, a napjatou, vysušenou kůži, která pokrývala výraznou mužskou bradu. Jeskyňář měl rozervanou hruď, z níž vyrůstala bílá vláknitá houba. Nohy mu mizely pod balvanem – asi se zřítil podobně jako ten, jenž málem zabil Gyre.

Musela odvrátit zrak, protože se jí z toho pohledu začalo dělat na zvracení.

Tohle tedy viděla na svém displeji. Ta bílá barva, ty podivné údaje, které hlásily vysokou koncentraci uhlíku – a Em jí to zatajila.

Sevřel se jí žaludek. Opřela se o nejbližší balvan. Zavřela oči a snažila se překonat pocit na zvracení.

„Gyre?“

Speleologové umírali každou chvíli. Dokonce i na známých trasách. A Gyre právě jen o vlásek unikla osudu, který potkal tohoto muže.

Na objevení mrtvého jeskyňáře nebylo nic *divného*. Něco divného bylo však na tom, že šéfka expedice manipuluje s Gyřiným displejem, skrývá před ní důležité věci a píchá jí adrenalin jen proto, aby se ráno rychleji rozhýbala.

A platí jí až příliš velké peníze.

„Gyre? Gyre, odpovězte.“

„Co po mně kurva chcete?“ zasípala Gyre.

„Gyre, vraťte se do tábora číslo dva.“

„Jděte do háje!“

Bez ohledu na to, jak moc potřebovala zmizet z této planety, jí to za to nestálo. Budou jiné expedice, jiné možnosti. Za předčasné ukončení práce by ji Em mohla sice nechat zařadit na černou listinu, ale Gyre byla na překonávání překážek tak

zvyklá, že by si s tím už nějak poradila. Zaklela a s vypnutou grafickou rekonstrukcí se vydala po kamenech zpátky nahoru.

Vrátí se do druhého tábora. A potom do prvního.

„Nelíbí se mi, když mi někdo lže," zasyčela Gyre, zatímco stoupala nahoru. Spatřila balvan, který se předtím uvolnil, a obloukem se mu vyhnula.

„Nechtěla jsem vás rozrušit."

„Jo, to určitě!" řekla Gyre, odplivla si a vkročila do druhého tábora. Narovnala se, popadla jeden z vaků a nahmatala v něm nádobku s výživou. Potom ji připojila k portu. Měla to udělat opatrně a pomalu, ale v tu chvíli jí to bylo jedno. Výživu uvolnila příliš rychle, a když jí kašovitá hmota zaplavila střeva, bolestivě sebou trhla. Žaludek se jí celý zkroutil. Znovu se jí začalo dělat na zvracení. Byla nepříjemně plná; jídlo do sebe dostala až příliš brzy po ranní dávce. Umanula si však, že se nepřestane hýbat, dokud se nedostane ven.

Potřebovala kalorie.

Em byla celou dobu zticha.

Gyre odhodila prázdnou nádobku a ta se skutálela po balvanech kamsi dolů. Hned nato si chtěla na displeji zobrazit přesnou polohu tábora číslo jedna, aby k němu mohla vyrazit. Čekala, až se navigační značka objeví nad kruhem světla vrhaným čelovkou.

Jenže žádná značka se neobjevila.

„Končím!" vykřikla Gyre. „Skončila jsem! Tahle expedice je u konce."

Em dál mlčela a ukazatel na mapě se pořád nezobrazil.

„Ukažte mi tu značku!"

Nic.

Gyre se vařila krev v žilách; toužila praštit s Em o zem. Předklonila se a pokusila se uklidnit.

„Em," řekla tiše. „Em, ukažte mi tu značku."

Nic.

Zavřela oči, znovu se dlouze nadechla a chtěla se narovnat. Její skafandr se však odmítal pohnout.

„Em, co to děláte?“

Gyre zkusila pohnout prsty – pouhými prsty! –, ale nic se nestalo. Poté se pokusila vykopnout do vzduchu; napnula stehenní svaly a ohnala se, jak to jen šlo. Skafandr se ani nepohnul.

Čelovka zhasla.

Nikdy předtím nepocítila klaustrofobii, dokonce ani tu noc, kdy se zřítila v jeskyni. Teď se ale úzkostí celá rozechvěla. Hlavou se jí honily nejrůznější myšlenky a pocity.

„Em,“ zašeptala. „Nechte toho.“

„Měly bychom si promluvit,“ odvětila Em.

„Aktivujte mi skafandr.“

„Ještě ne.“

„Em, tohle je bezpečnostní riziko. Co když je tu nějaký tunelář nebo něco jiného. Co když je tu zával…“

„Z údajů, které mám k dispozici, tomu nic nenasvědčuje.“

„A to vám mám *věřit*?“

Em se odmlčela a po chvíli se hlasitě nadechla. Byl to největší projev emocí, jaký u ní Gyre dosud zaznamenala. Což v ní vyvolalo ještě větší paniku.

„Em, odemkněte ten skafandr. Prosím.“

„Nechci, abyste se vracela do prvního tábora,“ řekla Em. „Úložné schránky, které jsem tu pro vás připravila, vám spolu se zásobami ve vacích vydrží nejméně dva měsíce. Avšak za předpokladu, že už nebude nadále docházet k podobným nehodám a nouzovým událostem. Zbytečné plýtvání zásob by totiž mohlo znamenat, že nedosáhnete našeho cíle.“

„*Našeho* cíle? A co je to za cíl? Nevzpomínám si, že by mě někdo informoval o nějakém *našem cíli*, než jste mě tu vysadili!“

„Uklidněte se, Gyre. Tepová frekvence a krevní tlak se vám nebezpečně zvyšují. Nerada bych vám dávala anxiolytika.“

„Tak mi řekněte, co je vaším *cílem*. Protože pokud jsou to minerální žíly, tak vám garantuju, že už jsem minimálně na jednu nebo dvě narazila."

„Nepotřebuju nic vysvětlovat speleoložce, která mi lhala o svých zkušenostech."

Gyre chvíli trvalo, než jí to došlo. *Ona to ví.* Gyre však místo obav pocítila úlevu. Už žádné tanečky, žádné lži, jen pravda. Gyre sešpulila rty. „O důvod víc, abyste mě nechala odejít," zavrčela.

„O důvod víc, abyste se *uklidnila*. Jsem ochotna dát vám ještě šanci a *nezažalovat* vás za poskytnutí nepravdivých údajů."

Gyre se přestala vzpírat. *Kurva.* Takový škraloup v záznamech by pro ni představoval dost velký problém. A kdyby ji ještě k tomu zažalovala, přišla by i o to málo, co měla. Veřejné vláčení po soudech by následovala naprostá nedůvěryhodnost. Byla by zcela bez šance získat novou práci, byť i tu nejhůře placenou. Nikdy by se z toho už nevyhrabala.

Nikdy by se už odsud nedostala.

Zavřela oči a snažila se zbavit vzteku a pocitu beznaděje.

„Nepotřebuju, abyste mi věřila, Gyre," řekla Em. „Potřebuju, abyste lezla. A podle toho, co jsem si o vás zjistila, jste schopna tuto cestu zvládnout."

„Víte," vyštěkla Gyre, „to vy potřebujete, abych vám věřila. Protože pokud vám nemůžu věřit, pak tady dole nemám co dělat. Kvůli vám umřít nehodlám." Skafandr jí byl čím dál těsnější, dýchala rychle a přerývaně. Bylo jasné, že Em to všechno sleduje na svém monitoru a ví o ní úplně všechno.

Měla chuť ze sebe ten skafandr servat.

„Omlouvám se… za tu adrenalinovou injekci," řekla konečně Em, byť v tom byla značná dávka rozpačitosti.

Po chvíli rozsvítila čelovku.

„Díky," řekla s pohrdáním Gyre. Světlo zmírnilo její paniku, ne však hněv. „Ale omluva se nepřijímá."

Em zaklela, až to v komunikační lince zapraskalo, zřejmě už začínala být otrávená. Gyre si představovala, jak si Em při pomyšlení, že bude muset začít s někým novým úplně od znova, rve vlasy.

„Posílat lidi tam dolů si nijak zvlášť neužívám," řekla nakonec Em.

Gyre si odfrkla. „Tak o co jde?"

„Potřebuju, aby se někdo dostal dostatečně hluboko do tohohle jeskynního systému," začala Em pomalu, jako by pečlivě vážila každé slovo. „Je to náročná cesta, složitější než většina jiných expedic. Taky mnohem delší a s omezenou koordinací. Už z toho důvodu je velmi nebezpečná. Takže pokud si nemohu získat vaši důvěru, potřebuju alespoň svolení, že za vás můžu v některých případech jednat. Tohle je víc než obyčejná expedice."

Gyre pohlédla na jeskynní klenbu a přemýšlela, jak na to odpovědět. V hlavě jí stále zněla ta výhrůžka – nůž v zádech, kterým ji Em postrkovala kupředu. Byla nucena s ní souhlasit, důvěřovat jí, a dokonce se na ni spoléhat.

Neměla moc na výběr.

„Cítila bych se mnohem pohodlněji, kdybych věděla, co mám tam dole najít," opáčila Gyre.

„A já bych se cítila mnohem pohodlněji, kdybyste se soustředila na jeskyni. Berte to jako průzkumnou misi. Když všechno půjde hladce, uvidíte věci, které nikdo jiný ještě neviděl."

Gyre na takovou léčku odmítala skočit. Em téměř doslova zopakovala Gyřinu odpověď na jednu z osobnostních a motivačních otázek, zodpovězených během pracovního pohovoru. Byl to podraz, sprostá manipulace.

Stejně jako další věci, které Em říkala a dělala.

„Když je to tak těžké, měla jste mě o tom informovat, než jsem se vydala dolů. Měla jste mi říct o všech problémech."

„Já je ale všechny neznám."

„Ale tuhle část znáte. Úložné schránky, karabiny…“

„Já už to na rozdíl od vás absolvovala,“ řekla Em. „Vím, co dělám. Taky bych ráda poukázala na to, že jste o žádnou instruktáž nepožádala.“

Gyre o instruktáž nepožádala, protože ji to ani nenapadlo. Samozřejmě ji napadlo, že nějaké problémy nastanou, to už ale na otázky bylo stejně pozdě. Možná, že kdyby skutečně měla všechny ty zkušenosti, o nichž tvrdila, že je má…

Ne. Teď nešlo o ni, ale o Em, o jeskyni a o to, že *tohle absolvovala už v minulosti*. Gyre polkla.

„A co to tělo, které jsem našla?“

„To je výsledek neúspěšného pokusu. Došlo k tomu před čtyřmi měsíci, na začátku letošní sezóny.“

„Jak se jmenoval?“

Em neodpověděla.

„Em, odemkněte mi skafandr a řekněte mi, jak se jmenoval, abych ho mohla… pohřbít.“

Em se zhluboka nadechla a skafandr náhle povolil.

Gyre s úlevou klesla na kolena a vychutnávala si pocit volnosti. Protáhla si prsty a otočila se na místě. Jako by mohla znovu dýchat. Po chvíli vstala, přešla k okraji plošiny a zadívala se dolů na mužovo tělo.

Tohle absolvovala už v minulosti.

„Jak se jmenoval?“ zeptala se znovu.

Pořád ticho. Pak si Em odkašlala. „Musela bych se podívat po jeho smlouvě.“

Gyre přepadla úzkost. „Ani si nepamatujete jeho jméno…“

„No, zrovna jsme si netykali,“ odpověděla Em tiše. Neznělo to bůhvíjak znepokojivě, ani to ale neznamenalo, že by byla Gyre nějak zvlášť výjimečná, přestože ji Em oslovovala křestním jménem.

Gyre si byla celkem jistá, že není ani zdaleka výjimečná.

Byla si celkem jistá, že je v této expedici jen dalším tělem. Kusovým zbožím.

„Až tohle všechno skončí," řekla Em mírnějším hlasem než dosud, „dostanu vás z téhle planety pryč. Do jednoho z těch zelených, zahradních světů, které máte tak ráda. Berte to jako prémii k vašemu platu."

Gyre zavřela oči a přitiskla dlaně k helmě. Na okamžik si to dokázala představit. Spousta listí, mírné deště, úplně jiný život. Ale nestačilo to. Kéž by si mohla promnout oči. Prsty jí sklouzly po displeji až k čelovce. Uvědomila si, že čelovka již nějakou dobu vydávala do okolí teplo a světlo. Ale jak dlouho? Deset minut? Patnáct? Vypnula ji a aktivovala grafickou rekonstrukci.

Od Em to bylo určité gesto, sice vypočítavé, ale účinné.

Tělo jeskyňáře vypadalo pořád stejně.

Věř mi, říkalo. Neměla by to dělat, ani nemohla, a přece… A přece neměla na vybranou.

„Měla bych sebou hodit," řekla Gyre a zašklebila se. „Dřív než na sebe upozorním tím vším teplem z čelovky."

„Ale ten pohřeb…"

„Udělám to po cestě ven," řekla Gyre, popadla vak a ani ji nenapadlo podivovat se nad tím, proč se Em najednou tak stará.

„A mimochodem, já žádný oblíbený zahradní svět nemám."

„Ale ve vaší složce…"

„Do jednoho z těch zahradních světů odešla moje matka. Tak je to. Právě tam začnu hledat."

Em neodpověděla.

„Zobrazte mi ukazatel trasy k táboru číslo tři," řekla Gyre rozhodným hlasem.

„Vy – vy opravdu budete pokračovat?" zeptala se Em a měla v sobě alespoň tolik slušnosti, aby to znělo překvapeně.

„Nedáváte mi moc na vybranou," řekla Gyre. „Ale jak já to vidím, *potřebujete*, abych tady dole neměla žádné problémy a abych byla aktivní. Takže si stanovíme základní pravidla: Pokud to nebude naléhavé nebo pokud vás o to nepožádám,

nebudete přebírat kontrolu nad mým skafandrem ani mi píchat žádné injekce. Jestli něco z toho uděláte znovu jen proto, že se vám to zrovna hodí, otevřu si helmu a nechám nějakého tuneláře, aby si pro mě přišel. A budete mít po celé expedici. Já chápu, že musíte mít možnost nějaké kontroly, ale nenajala jste si přeci cvičenou opici."

„Ano, ale… byla jste ochotná vzít práci, která není tak dobře zdokumentována," řekla Em. „Dokonce jste zalhala, abyste ji získala."

„Za takové peníze by to udělal skoro každý. Určitě to víte lépe než já."

Em neodpověděla.

„Takže ještě jednou. Nebudete přebírat kontrolu nad mým skafandrem a nebudete mi *lhát*. Budu si na to dávat pozor. Očekávám, že budu moci zapnout svoji čelovku, kdykoliv budu chtít. To abych věděla, že se obě díváme na stejnou věc. Nemůžu plnit svůj úkol, když nevěřím tomu, co vidím. Jestli je pro vás tak důležité, abych tuhle práci zvládla, tak mi musíte věřit. Já nepotřebuju vaši pomoc, abych se dostala do zahradního světa. Co ale potřebuju, je vaše pomoc při pátrání po mé matce."

S tolika penězi, které Em investovala do Gyřina skafandru, by to pro ni mělo být snadné. Přinejmenším jednodušší, než by to bylo pro Gyre.

„Souhlasíte?"

„Souhlasím," řekla Em a odkašlala si. „Aktivuji ukazatel tábora číslo tři."

„Pokračuji."